

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

GOSPODARSKA SABOTAJA. — Ali je bila to res sabotaža, o čemer poročamo v naslednjem, ne morem presoditi. Poročamo po komunističnih jugoslovanskih listih. V Hrastniku pri Trbovljah je stara steklarna. Ta je bila seveda tudi podržavljena kot druga podjetja na Slovenskem. Nastavljen je bil delegat v imenu "no-ve" Jugoslavije. Bil je to steklarski mojster Janko Putler. Nastavljen torej od novih komunističnih gospodarjev. Ta je baže naročil, da so uničili eno najvažnejših naprav v steklarni. Steklarna je radi tega morala dalj časa ustaviti delo. Stori da je to iz maščevanja. Udeležena sta bila še dva delavca. 23. maja je bil Putler obsojen na smrt, druga dva pa eden na 12 in eden na 8 let ječe.

ZGODBA IZ KRANJA. — Pisali smo že o tem, kako so komunisti, listi napadali Mestni ljudski odbor v Kranju. Odbor, ki so ga partizani sami izvolili po partizanskem volilnem načinu seveda. Radi slabega gospodarstva in radi zlorabe mestnega premoženja je bil 22. maja obsojen na smrt Mohor Gabriel, poverjenik za gospodarstvo. Baj je uporabljal mestni material za svojo vilo v Bašlju in iz ljudske imovine si je pridobil opremo za to svojo vilo. Hlebs Rudolf je bil predsednik Mestnega ljudskega odbora. Ta je bil kriv, da so bile izdane živilske nakaznice neupravičenim in zanemaril je nadzorstvo nad mestnim gospodarstvom. Tudi pri Mohorjevih grehah je zatiskal oči. Dobil je pet let. Poverjenik za prehrano Ravnik Janko pa je dobil za podobne grehe štiri leta.

SITARSKA IN ZIMARSKA ZADRUGA V STRAŽIŠČU pri Kranju je tudi dala priliko za dve obsodbi. Ta zadruga je imela svojo dolgo zgodovino. Pod ranjnim dr. Janezom Evangelistom Krekom so se tamkajšnji sitarji združili v zadrugo. Tako so staro domačo obrt sitarstva postavili na modernjšo podlago. Zadruga je dobro poslovala že pred prvo svetovno vojno. Po drugi svetovni vojni je imela mnogo težav, pa je vendar vse premagala. "Nova" doba je napravila zadrugi konec. Pa je Dinko Mastrl zadrugo obnovil. Naredil je nekako svojo osebno zadrugo, kjer so bili sitarji le bolj njegovi delavci, ne pa pravi zadrugarji. Ljudje so rekli "Mastrova zadruga." Pa je bil obtožen, da je zlorabljal zadrugo ime v svoje spekulativne namene. (Dolje na 3. strani)

Mrs. J. A. Zalar

V Jolietu, Ill. je umrla v soboto Mrs. Margaret Terese Zalar, soproga dr. Joseph Zalarja. Podlegla je srčni napaki na njenem domu, 1206 Caton Ave. Bila je rahlega zdravja, odkar je pred šestimi tedni povila sinčka. Rojena je bila v Jolietu in je bila diplomirana bolničarka. V novembru 1936 je poročila dr. Zalarja, ki je sin Joseph Zalarja gl. tajnika KSKJ. in ki ima svoj urad na 351 North Chicago St. že od leta 1934.

Pokojna zapuščala soproga, sina Joseph Jr., star 9 let, in Charles Raymonda star 6 tednov, mater Mrs. Slattery, dva brata, sestro in več drugega sorodstva.

Pogreb je danes ob 8:30 zjutraj iz Tezakovega pokrebnega zavoda v cerkev sv. Jožeta in na pokopališče sv. Jožeta. Naše sožalje prizadetim.

Pogreb Josip Dojčiča

Pogreb za pok. Josip Dojčičem bo v sredo zjutraj ob 9 iz Zakrajškovega pokrebnega zavoda v cerkev sv. Jurija na Superior in 66. St. Doma je bil iz sela Bosiljevo na Hrvaškem, odkoder je prišel v Ameriko pred 35 leti. Tukaj zapuščala nečakinjo Frances Brezar, 1157 E. 74. St. pri kateri je stanoval zadnjih 10 let.

Bodite previdni, kadar greste preko ceste. Prekoračite ceto samo pri signalni luči!

N. Y. C. tožijo za vsoto \$215,000

Na federalni sodnji v Clevelandu je bila vložena tožba proti NYC železnici za \$215,000. Toži Robert Kephart iz Niles, O. in Mrs. Paskey ter Robert Yeaker iz Loraina. Tožijo radi odškodnine in poškodbah.

Senat je odobril predlog za nižje davke včeraj

Glasovane je bilo 60 proti 32, kar ni dovolj za preglasovane veta

Washington. — Senat je včeraj za 60 proti 32 glasovom sprejel predlog za nižje dohodninske davke. Predlog bo poslan v Belo hišo v podpis predsedniku. Ta ga bo vsekakor vetiral, kakor je že obljubil.

Ako bo predsednik predlog vetiral, bosta manjkala v senatu dva glasova, da bi preglasovali veto. Veto mora biti namreč preglasovan z dvotretjinsko večino v obeh zbornicah.

Kaj to predsednik napravil glede tega predloga bomo zvedeli že koncem tedna. Predlog, kakor ga je sprejel kongres, bi znižal dohodninske davke kakim 49,000,000 osebam in sicer 30% za ljudi z majhnimi dohodki, 20% z večjimi in 10% z velikimi dohodki.

Truman apelira, da čakajo z višjimi cenami

Washington. — Predsednik Truman je apeliral na premo-govne družbe in na jeklarne, naj počakajo z višjimi cenami premoga, da se bo videlo, kakšen vpliv bodo imele na narodno ekonomijo višje meze premogarjev.

Herbert je povedal, da bo za Tafta

Salt Lake City. — Ohijski guverner Tom Herbert je tukaj izjavil na zborovanju ameriških guvernerjev, da bodo ohijski delegati prihodnje leto za senatorja Tafta na narodni konvenciji republikanske stranke.

Grki so pognali mednarodno brigado nazaj do Albanije

V Grčijo so vpadli po tisti pot, kot laška armada pred nekaj leti

Atene. — Grške čete in nekaj naglo oboroženih civilistov je pognalo do 1,000 mož broječo mednarodno brigado nazaj proti albanski meji. Vpadli so čez mejo v Grčijo po isti poti, ko nekoč italijanska armada. Invadniki so hoteli napasti mesto Kozitze, toda vojaštvo jim je to preprečilo.

Ameriški, avstralski in ruski zastopniki preiskovalne komisije, so se včeraj podali iz Soluna na lice mesta, da vidijo, kaj se tam godi.

Po vsem Epiru se je dvignil narod proti tej invaziji iz Albanije. Moški in ženske prihajajo in zahtevajo, da se jim da orožje proti komunistom. Ženske so se ponudile, da bodo nosile potrebščine vojakom, če ne drugega, kakor so to delale ob italijanski invaziji.

Veteranom je podaljšan rok za zavarovalnino

Washington. — Vojni veterani, katerim je zapadla zavarovalna polica, ker niso plačali obroka, jo lahko obnovijo do 1. jan. 1948 brez adhravniške preiskave. Prej je bil rok do 1. avg. letos.

Rusija protestira radi dolarjev

Dunaj. — Sovjetska vlada je protestirala, ker so Zed. države odločile, da bodo plačale Avstriji za stroške okupacije v dolarjih.

DELAL JE ZA 4 CENTE NA URO IN TO 65 UR NA TEDEN, DANES JE VSE DRUGAČE

V Bloomfieldu, N. J., živi 82-letni Christian Buck, ki je začel delati v neki tovarni za volno, ko mu je bilo 13 let ter je zaslužil po 4 cente na uro ob 65-urnem delovnem tednu. Koncem stoletja je znašel pol-vprečni delovni teden v Ameriki 55 ur za šest-dnevno delo, in mezde so bile že znatno višje. Zdaj si lahko predstavljamo, kakšne so bile razmere v svetovnih tovarnah takrat, ko je Karl Marks pozval delavce sveta, naj se združijo ter naredijo konec vedno večji revščini, dasi se je stanje v industrijah v resnici izboljšavalo.

Upanje Evrope je obrnjeno na konferenco 16 držav v Parizu

Vidovci zmagali v žogometu

Včeraj so mladi igralci od sv. Vida šole premagali svoje slovaške soseske pri fari sv. Andreja in sicer 9 — 7. S tem so Vidovci postali zmagovalci v vz-hodnem delu mesta.

V soboto zjutraj se bodo udarili z igralci od fare sv. Ladislava za prvenstvo v mestu. To se bo odločilo s tremi igrami, kjer zmaga v dveh bo proglašen za prvaka v mestu. Fantje, le naprej do zmage! Mi vam čestitamo!

Rusija ne pusti, da bi Avstrija pristopila k Zvezi narodov

New York. — Kljub temu, da je ruska delegacija nasprotovala, pa je varnostni koncil odredil, da pride zadeva Avstrije na dnevni red. Avstrija namreč prosi za pristop k Zvezi narodov.

Sovjetski delegat Gromikov se je boril proti temu, da bi se sploh vzelo v poštev prošnjo Avstrije. Toda Gromikov je izgubil. Gromikov je rekel, da mirovna pogodba za Avstrijo še ni pripravljena, torej ne more vprašati za pristop k Zvezi narodov. Seveda, da mirovna pogodba ni pripravljena, je pa kriva Rusija, ki pri konferenci ministrov v Moskvi sploh ni hotela govoriti o avstrijskih pogojih.

Vsi so mnenja, da bo imela ta konferenca najbolj učinkovite posledice za bodočnost Evrope. V prvi vrsti je namen konference potegniti Evropo iz ekonomskih zagat, v katere je zabredla po končani vojni.

Vse upanje Evrope je zdaj osredotočeno na Pariz, kjer se je pričela mednarodna konferenca o pomožnem načrtu našega državnega tajnika Marshalla.

Seja, ki je bila sklicana na pobudo Velike Britanije in Francije, bo morda kratka, toda njeni rezultati utegnejo postati bolj učinkoviti in odločilni za bodočnost Evrope, kot rezultati katere koli dosedanje konference.

Imenovani bodo posebni odbori, ki bodo imeli ugotoviti, kaj lahko posamezne evropske države store k pospešitvi svoje lastne ekonomske rehabilitacije in koliko ter kakšne vrste pomoči bi potrebovale od Združenih držav. Upanje je, da bodo te države do 1. septembra že lahko predložile državnemu tajniku Marshallu popoln inventar svojih potreb kakor tudi svojih lastnih prido-bitvenih virov.

Splošno mnenje o tej seji je zelo optimistično, ker ta načrt predvideva izhod iz ekonomskih zagat, v katere je zabredla Evropa po zmagovito končani vojni leta 1945. Namen in svrhe konference je — po besedah angleškega ministra Bevin-a, ki je bil imenovan za njenega predsednika — "da se preuredi Evropo na podlagi tega načrta, ki ni naperjen proti nobeni državi niti ne proti skupini držav."

Dalje je to upanje ojačeno po dejstvu, da je vsaka država, ki je na tej seji reprezentirana, svobodna država in svoja lastna posredovalka. Nobena izmed 16 malih držav, ki so reprezentirane na konferenci, ni pod dominacijo niti ne pod vplivom Velike Britanije ali Francije. Države, kakor Belgija, Nizozemska in skandinavske dežele, smatrajo same sebe za istovredne partnerice v podvzetju za pospešitev vzajemnega napredka in skupne obnove.

Celo države v ruski sferi, katerim ni Moskva dovolila udeležbe na konferenci, gledajo z upanjem in nado v Pariz. Diplomati so mnenja, da bi vse te države, izvzemši Jugoslavijo, o kateri je neki češkoslova-

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Sedma obletnica. — Jutri ob 6:30 bo darovana v cerkvi Marije Vnebovzete maša za pokojnega Raymonda Mivšek v spomin 7 obletnice njegove smrti.

Nova pekarija. — Mr. in Mrs. James T. Miller sta odprla Beach Home Bakery na 276 E. 156. St. V zalogi bosta imela vedno tudi slovensko pecivo.

Druga obletnica. — V četrtek ob 8 bo darovana v cerkvi sv. Lovrenca maša za pokojno Josephine Cerne v spomin 2. obletnice njene smrti.

Ne bo seje. — Stariši, opozorite mladino, ki spada k "SDZ Jolly Hustlers," da nocoj ne bo seje. Prihodnja seja bo na tretji torek v avgustu.

Na počitnice. — Mrs. Rose L. Erste in njen brat Charles sta odšla na počitnice v Grand Rapids, Ohio. Želimo jim prav veselo zabavo tam.

Poroka. — V soboto 19. jul. se bosta poročila v cerkvi sv. Lovrenca Ann Eleanor Grzymkowski in Mr. Rudolph Blatnik. Poroka bo s sv. mašo ob 10. Svatovanje pa bo večer ob 8 v SND na 80. cesti. Ženin je sin poznane slovenske družine Mr. in Mrs. Frank Blatnik iz 8906 Union Ave. Mnogo sreče želimo mlademu paru v novem stanu.

Vesela vest. — Rojenice so se oglasile pri družini Mr. in Mrs. Albert Bozic, 14306 Jenne Ave. in jim pustila zalo punčko prvorojenko. Tako sta postala Mr. in Mrs. Joe Kummel prvi stari ata in stara mama. Poznani Frank Kummel je pa postal prvi pra-stari oče. Mrs. Gertrude Bozic je postala drugi-čica stara mama. Naše čestitke vsem skupaj.

K molitvi. — K molitvi za pokojno sestro Frances Turek naj se zberejo v Svetkovem pogrebnem zavodu članice sledečih društev: Oltarno društvo Marije Vnebovzete nocoj ob 7:30; ravno tako društvo Srca Marije, podružnica št. 41 SZZ pa nocoj ob 8. Jutri naj se ba po možnosti vse udeležbe pogrebne maše.

Iz raznih naselbin

Chicago, Ill. — Tukaj je umrla rojakinja Mrs. Agnes Fabijan, zadeta od srčne kapi. Zapuščala moža, 8 sinov in omoženo hčer. Naj počiva v miru, preostalim sožalje.

Naša vrla rojaka Mr. in Mrs. Gregor Gregorich sta se povrnila s tritedenskih počitnic v Hot Springs, Ark. Praznovala sta tudi 40-letnico srečnega zakonskega življenja. Želimo jim še mnogo leta zdravja in zadovoljstva.

Iz starega kraja smo dobili mladeniča, ki se je nahajal v italijanski internaciji. Izrazil se je, da Ameriška Domovina piše prav in resnico in da se je celo še vse huje godilo, kot pa list piše.

Naše posojilno društvo je bilo 11. julija obiskano od nepoklicanih gostov. Presenetili so uradnike in jih primorali, da so se vlegli na tla. Pobrali so nekaj tisočakov in odšli, ne da bi se kaj zahvalili. Pozdravljam vse naročnike A. D. — J. M. zastop.

Zed. države so se priključile mednarodni begunski organizaciji. Listine, ki to uradno pričajo, so na mizi in so bile izročene tajniku Zveze narodov, Trygve Lie, ki je na desno na sliki. Na levo je zastopnica Zed. držav, ki se je mnogo trudila za to organizacijo, Mrs. Eleanor Roosevelt, v sredi je pa Warren Austin, ameriški delegat pri Zvezi narodov.

SLOVENSKI IZGNANCI SO SI REŠILI LE GOLO ŽIVLJENJE. POMAGAJMO JIM!

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor) Cleveland 8, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti na leto \$8.00.
Za Ameriko po pošti na leto \$4.00; za Cleveland in Kanado po pošti na leto \$4.50.
Za Ameriko četrt leta \$2.50; za Cleveland in Kanado po četrt leta \$2.75.
Za Cleveland in okolico po razpisu: celo leto \$7.00, pol leta \$4.00, četrt leta \$2.50.
Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:
United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$8.00 per year.
U. S. \$4.00 for 6 months. Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.
U. S. \$2.50 for 3 months. Cleveland and Canada by mail \$2.75 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year. \$4.00 for 6 months, \$2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

83 No. 147 Tues., July 15, 1947

Tekma z Evropo

Načrt ameriškega državnega tajnika Marshalla za obnovo Evrope je dobil hudega nasprotja. Dokler ni prišla Amerika na dan s klicem, da je treba Evropi pomagati, da jo je treba po zadnji vojni postaviti na noge, ni nihče videl te potrebe. Zdaj pa poročajo iz Dunaja komunistični listi, da tudi ruski zunanji minister Molotov pripravlja načrt za obnovo Evrope. Kar je značilno je to, da je pričel Molotov s takim načrtom šele potem, ko ga je naznanil ameriški državni tajnik. To se pravi, morda je imel Molotov načrt že poprej, toda omenil ga ni, dokler ni bila sklicana v Pariz konferenca evropskih držav, katere hočejo namreč pri tem sodelovati.

Istočasno se pa poroča iz Londona, da se krhajo dogovori med Rusijo in Anglijo glede trgovske pogodbe. Ko je bil angleški zunanji minister Bevin v Moskvi ob priliki konference zunanji ministrov, mu je Stalin obljubil, da bo Rusija lahko zalagala Anglijo z lesom in žitom, zakar bi dajala Anglija izgotovljene izdelke. Zdaj se pa Rusija naenkrat umiče, to pa najbrže radi tega, ker bo morala s tem zalagati svoje sateleite, ki so jo ubogali in niso poslali v Pariz zastopnikov na konferenco za obnovo Evrope. Sovjetska Rusija je te svoje lutke prisilila, da so ostale doma, torej jim bo morala nekaj dati, da ne bodo gledale v prazne lonce med tem, ko bo zapadna Evropa po Marshallovem načrtu kazala blagostanje.

Naj bo temu že tako ali tako, po našem mnenju so doživeli ruski boljševiki enega največjih političnih, če ne morda tudi gospodarskih porazov s tem Marshallovim načrtom. Marshall je sovjetce prisilil ob zdaj, čeprav ni pri tem niti z mezinem ganil. Predlagal je samo obnovo Evrope, pri čemer je lahko sodeležna vsaka evropska država. Odzvale so se vse razen onih, ki morajo biti pokorna Moskvi. To pa zato, ker je Moskva rekla, da ne bo pri tem sodelovala. Njeni sateliti so morali reči ne, ali pa bi se jim slaba godila. Tako je Marshallov načrt brez vsakega nagovarjanja od strani zapadnih držav določil, kje stoji kak evropska država. Nekatere države, kot je na primer Češka, je igrala na dve strani, ali vsaj mislila je, da bo lahko igrala: zapadno in vzhodno, z zapadnimi demokracijami in s sovjetskimi totalitarci. Hotela je celo poslati na pariško konferenco opazovalca, torej bi bila nekako napoln uradno zastopana. Toda ko sta letela v Moskvo češki premier Gottwald in zunanji minister Masaryk, jima je Molotov na kratko ukazal, da Češka ne sme poslati zastopnika v Pariz. Češka je morala torej svojo besedo požreti in obisk preklicati. To je tista "velika demokracija" Češka, ki je bila vedno naklonjena zapadnim demokracijam. Morda je bila, a danes mora poslušati Moskvo, če ne bo pa druga pila. Tako, vidimo, je tukaj ena država, ki je bila prisiljena, da se opredeli: ali z vzhodom, to je z Moskvo, ali z zapadom, to je z Ameriko. Ako ne bi bilo tega Marshallovega načrta bi Češka, Poljska in druge še naprej držale po dve sveči v rokah.

To je tisto, s čemer je ameriški državni tajnik Marshall izsmodil moskovske lisjake, ki so tudi prav pošteno naselili in sami pokazali karte, čeprav lahko rečemo, da zelo neradi. Ta politična igra, bo šla v zgodovino kot eden najbolj spretnih aktov ameriških državnikov. Seveda, če ne bi pri tem pomagali Anglija in Francija, bi iz tega ne bilo nič.

Prav za prav ta Molotov načrt za reorganizacijo srednje in vzhodne Evrope ni nič novega. V delu je bil že od konca vojne, samo nihče ga ni omenil. Moskva ni mogla kar čez noč dobiti toliko pomoči nad državami pred svojo zapadno mejo. Dve leti je Moskva neprestano delala in pripravljala, postavljala vlade v teh državah, ki so zdaj, ko je Moskva potegnila za vrstico, pokorno stekle za Sovjetsko Rusijo.

Toda človek, ki nekoliko pozna Evropo, bo vedel, da Molotov s svojim načrtom za obnovo vzhodne Evrope ne bo uspel, četudi ima na svoji strani vse države, ki leže pred zapadno rusko mejo. Rusija ne more od tistih držav dobiti, kar potrebuje in jim sama ne more dati, ker one potrebujejo. Njih normalna trgovina je z zapadno Evropo, kamor dajejo svoje poljedelske izdelke, od tam pa dobe izdelane produkte. Ako bo dobra letina v Rusiji, bo imela dovolj žita za domače potrebe in za izvoz. Ravno tako ima dovolj lesa. To je pa tudi vse, kar more nuditi svojim lukam. Kaj naj ji pa v zameno dajo Poljska, Češka, Romunska, Jugoslavija in druge? Te imajo same žito in les, to je ono, kar edino morejo dobiti iz Rusije. Toda Rusija potrebuje stroje, za tovarne in za obdelavo polja. Kje jih more dobiti drugeje kot v Ameriki? Enako tudi vse njene služabnice, ki so s tako vnmemo povedale, da ne bodo sodelovale z zapadnimi državami za obnovo Evrope, ki ji morejo edino od zapada dobiti, kar potrebujejo, da se skobacajo po vojni na noge. Koliko časa bo mogla Rusija obvladovati tiste države, ki so ji zdaj pokorne, ko bodo te države videle, kako zapadni svet napreduje, ker dobe pomoč iz Amerike, one pa ne morejo nikamor, ker slede Rusiji, ki jim ne more dati nič. Koliko časa bodo te države sledile rdeči zvezdi, ko so prav tiste države vedno gledale proti zapadu? Pred vojno ni imela Rusija s tistimi državami nobenih trgovskih stikov. Zdaj jih je odtrgala od njenih starih zvez. Ne bo jih lah-

ko držati na vajetih, pa ki jim ne bo mogla dati tega, kar države vedo, da bi dobile na zapadu.

Molotov je nekaj pograbil, s čemer se bo zelo opeknel. Prav pošteno je naselil in v svoji diplomatski karieri ustrelil največjega kozla, ki mu bo delal še veliko preglavic.

Mi vidimo v vsem tem začetek konca ruskih in drugih totalitarcev. En rogljiček pri rdeči zvezdi je odletel in prvemu bodo sledili drugi, to bo dočakala še ta generacija.

BESEDA IZ NARODA

Naše romanje v Lemont

(Piše Anton Meljač)

Cleveland, O. — Naše romanje v Lemont in bivanje v Lemontu tri dni je bilo prijetno. Napovedani čas odhoda je bil v petek zjutraj 4. julija ob drugi uri. Romarji so bili že na šolskem dvorišču ob 1:30. Kmalu zatem je dospel tudi naročeni bus. Napolnili smo ga in ob 1:55 je bus že odrinil iz šolskega dvorišča fare sv. Lovrenca. V 15 minutah smo bili že na public square, kjer smo ustavili in čakali na ostala dva busa: eden od sv. Kristine, ki bo pobral tudi Collinwood-čane in eden, ki bo pobral vse romarje od fare sv. Vida. No, busa sta pripeljala s polurno zamudo. Ob 2:45 smo jo pa skupno odrinili proti Lemontu.

Prej smo pričakovali, da bo tisti dan velik promet po cestah, pa naš strah je bil prazen. Od Clevelanda do Lemonta, okrog 400 milj voznje, smo srečali morda 300 busov. Voznja je bila jako prijetna in med nami je vladalo vseskozi veselo razpoloženje.

Na poti tje smo se ustavili šestkrat. Nekaj radi nas samih, da smo si nekoliko pretegnili otrdele ude, nekaj pa radi busov. Tak velik bus potrebuje dosti okrepčil v obliki olja in gazolina, da jo more s težkim tovorom ubirati 55 do 60 milj na uro po lepi in gladki cesti.

Prva naša postaja je bila v Fremont, O. To je bilo ob 5:30 zjutraj. Tam so se menjali tudi vozniki busov. Ti so bili potem vse tri dni naši vozniki.

Razume se, da smo vso pot molili in prepevali nabožne pesmi. Molili smo tudi rožni venec, katerega je vodil naš duhovni vodja, preč. g. kanonik Oman.

Ob 7:30 smo dospeli v Bryon, Ohio, kjer smo ustavili in se podali v malo cerkvico. Tam smo bili pri sv. obhajilu, katerega nam je podelil domači župnik. Po kratki molitvi smo nadaljevali pot. Tisti, ki so imeli s seboj kaj popotnice, so imeli mal zajtrk. Potem smo

žalostno, živijo v pomanjkanju in negotovosti, kaj jim bo prinesla bodočnost. Rev. Godina je povedal, da so begunci zelo vseli in hvaležni za vse, kar dobijo od Lige katoliških Slovencev iz Amerike. Globoko so hvaležni za vsak dar, ki ga dobijo iz Amerike. "Edino upanje in rešitev ste vi, ameriški Slovenci," je rekel Rev. Godina. Govoril je tako prepričevalno o potrebi teh ubogih slovenskih beguncev in brezdomcev, da bi se moralo omehati še tako trdo srce, ko sliši, kaj vse naš narod pretrpi.

Da, da, naš list Ameriška Domovina, je že pred par leti pisal prav to, kar pišejo zdaj naši ljudje v pismih iz starega kraja. Naši ljudje nam pišejo o žalostnih razmerah v domovini, kakršnih si niti predstavljati ne moremo. Zato moramo pa tembolj podpirati Ligo katoliških Slovencev. Ustanovitvi moramo podružnico v vsaki slovenski naselbini v Ameriki, da bo naša moč večja in da bomo lažje pomagali svojim trpečim rojakom.

Na tem zborovanju so bile sprejete tudi tri resolucije v korist naših beguncev. Na zborovanju je bil navzoč tajnik Lige, p. Medic, glavni blagajnik Lige, Jože Zalar iz Joliet, dalje Matt F. Intihar, Math Tekavec, Jakob Resnik, Lawrence Bandi in še mnogi drugi iz Clevelanda ter iz drugih naselbin.

Po končanem zborovanju smo še nekoliko pokramljali med seboj, potem smo se pa razšli po sobah in se podali k počitku.

Grmačeva bajla

Grmač ima bajto na bregu.

Kakor povezan koš, Slamnata streha, okenca, da komaj pest porineš skozi, zid iz tramov, ki se od starosti rjavo svetijo. Na čumnatinem okencu rdeče mežika fuksinja.

Grmač sedi na klopi pred bajto. V dolini je cerkev Sv. Martina, župnišče in lepo obdelani grunti. Petrov, Jaskov, Devsov, Ožbovčev, Ceglarjev.

Ceglarjevega Grmač najbolje vidi. Košata rdeča streha, velika okna, na katerih leži sonce. Na dvorišču raste divji kostani.

"Moja bajta je krastova šiška," obide misel Grmača. "Strop v kuhinji je zakajen, stene se svetijo od saj. Ni življenja tole. Še mačka se rada potepe v dolino.

"Prodaj in amen. Ceglarju prodaj, kakor sva se zmenila. Odrine mi stotake, jaz mu dam ključ in z bogom Breg."

Nič ni prav Grmaču. Navsezadnje ni tako lahko reči zbogom hiši, kjer si se rodil in rasteš.

Po bezgu diši. Za zimo je dal čaj.

Čudno tesno postaja Grmaču. "Res nizko v bregu je tale bajta, toda iz doline je videti prijazna. Posebno, ko se sonce upre vanjo.

Prav vstati mora Grmač. Če se po pravici vzame, hišica ni napak. Okenca so res majhna, pa kar pravna. Kakor oči. Streha. No, slamnata je, ne moči pa ne skoznjo. Vrtnček je lep. Nekaj pušpana, melisa, meta, na oglu kamilice, vinska trtita ter gredica zelenjave.

Grmač je pustil vse tako kakor so uredili mati. Nič ni spreminjal. Mati so radi imeli zdravlilne rože pri hiši, kadar je prišla bolezen.

Kar sam zanese korak Grmača k hlevu, ki se tišči brega Dve kozji in nekaj zajcev.

Prekleman, tole pustiti tudi ne bo lahko. To je Grmačeva družinica.

"Belka, Belka."

Koza takoj sliši in se trga z vrvi.

"Poglej no, živalco, kako ti je razumna, čeprav je z Brega," je toplo Grmaču. Zajci skačejo kar eden preko drugega.

"Nemara sem Ceglarju preveč obljubil," grize v Grmaču. "Besedo sem mu dal."

Kar nič pri volji ni Grmač. Še tega ne vidi, da bi bilo na hlevu popraviti in da se bo treba tudi drvarnice usmiliti. Vse mu je prav. Še nikoli tako. Saj končno nobena gruntarska hiša v dolini ne popije toliko

sonca, kot njegova bajta. Od jutra do večera se koplje v žarkih. Še zadnje zarjo ujame, ko gre sonce čez Jemnik.

"Prekavto, da sem se zarekel. Če bi ne bila bajta nič vredna, bi se Ceglar tudi ne gnal, kakor se žene. Kaj bi mati rekli, ko bi vstali iz groba?"

"France, tako ti povem, domček je domek, čeprav ga je le za bobek." In bi šli z zgarano roko skozi štrne sivih las. Grmaču je z vsakim hipom bolj težko. S tesarjenjem dobro zasluži, dela ne manjka. Z leti si postavi hišico v dolini. Na takole bajto Neža ne bo šla. Vprašal je pa še nikoli ni. To je tudi res.

Grmač kar ne more naprej. Kakor bi rad razpredel misli sebi v korist, kaj se mu zavozlja nit. Še zdaj se pozna pušpanu, kje je bila odtrgana vejica za žegnano vodo ob materini krsti. Na, sin pa že sili od doma.

Danes se mora odločiti. Pod noč pride Ceglar po zadnjo besedo.

Grmač se spet vrne na klop. Tole so vsak večer sedeli mati molili rožni venec. Drugega niso več mogli. Po večerji je sedel tudi France. Dolina je ležala pod njem v rahli soparni, njive so se vrstile od Ožbovčevih do Ceglarjevih bukev. Potlej je prišel počasni mrak in luči v vasi. Čez čas zvezde in krheli meseca, ki je žel zadnje oblake, ki so zatirali zvezde.

Pozno v noč so se oglasili fantje na vasi. Grmača kar grabi v dušo.

"Ceglar bi gotovo ne pustil te klopi z mirom. Tudi bi vse prenovil. Nič bi ne ostalo starega. Zdaj še diši po materi, potlej bi vse postalo tuje."

Fuksija na okencu mežika kakor starka z rdečkastimi zasoljenimi očmi.

Grmač se z obema rokama tesno oklepa klopi.

Ne bo lahko oditi.

Na večer gre France v hišo. Strop nizek razkošata zelena peč za vrati, pod oknom porisana materina skrinja.

France jo odpre. Na vrhu njen molitvenik s s. posčenimi platnicami, ki so portumele. Dvoje pisem in nekaj starih Večernic.

Spodaj so široka židana kri-la, auba in sklepanec. Grmačevi prsti drsijo po spominkih.

Tole ne bo mogel nikamor nositi. Tu pustiti pa tudi ne bi želel.

Počasi zapre skrinjo in sede nanjo. Pod noč pride Ceglar.

Grmeč ga čaka na vratih. "No, France, se bova zmenila?"

"Tako povem, Ceglar. Na (Dalje na 3. strani)

ČE VERJAMETE AL PA NE

"Ravno prav sta prišla," naju je pozdravila gospodinja Mary, ko sva stopila v kuhinjo. Tona naprej, jaz pa tik za njim, držeč lampco na hrbtu. "Kar vsedita se, pa vam bom prinesla na mizo."

"Kaj pa bo dobrega?" je stopil Tona v prikupljiv razgovor in stopil k peči, da bi preštrlel lonce in kozice.

"Bož že videl, kaj bo, stopi mi no spoti," se je razhudila Mary, ne da bi bila zares huda, ampak kar tako iz navade. To priliki sem pa jaz spretno izrazil, da sem smuknil v obednico z lampco. Tam na steni sem opazil nekako poličko, kaj vem za kaj je služila, pa sem mislil, da bo kot nalašč za lampco. Hitro sem snel cilinder, potegnil taht nekoliko ven, jo prižgal in postavil na poličko. Tona se je bil postavil med vrata, da bi prestregel vsak nepričakovani obisk tekom mojega opravlila. Ko je lampca zagorela, je šel Tona v

kuhinja in se tam vsedel k mizi. Jaz sem pa stopil v bližnjo sobico in se tam obračal pred ogledalom, da bi videl, če sem še tako lep, kot sem bil včasih, obenem sem pa čakal, kako se bo stvar obnesla z lampco.

Nekaj časa je bilo vse zadovoljno. Gospodinja Mary je prestavljala sklade po peči. Tona je zvedavo gledal skozi okno z levim očesom, z desnim pa je pazil na ženo, kako se bo obnašala, ko bo začutila, da je v hiši nekaj izvanrednega. Jaz sem čakal pa v sobici onstran jedilnice na razvoj svetovnih dogodkov.

Ni bilo treba dolgo čakati. Iz kuhinje zaslišim prijazni glas naše gospodnje:

"Nekaj se pali, pa ne morem najti kaj bi bilo. Sem že mislila, da je kdo po pomoči vrgel kak star škarp na ogenj, ali pa da sem po nesreči pobrala v skladišču poleg drv kos koleasa od avtomobila. Tona, daj no, še ti malo prešnefaj okrog, morda imaš ti boljše nos. Nekaj je, kar je. Pa okno malo bolj odprti, da se bo izkaidilo."

"Ne vem," reče Toie po kratkem molku, "meni pa lepo

diši. Sem te že mislil vprašati, če si kaj zaroštala z vijolicami."

"S kakšnimi vijolicami, bi rada vedela, po plevah diši, ti rečem. Daj no, stopi no malo po sobah, da boš videl, kaj je. Kaj sediš tam za mizo, kot bi bil otrdel."

Slišal sem vsako besedo teh diplomatskih razgovorov, ki so mi pognali kri v ušesa. Ne bo se prav izšlo, sem si rekel in gledal, kako bi se izmazal iz sobe, da bi ne bilo treba iti skozi kuhinjo. Pa lampco bom vzel s seboj in jo nesel tje v štal, predno jo bo Mary našla. Kakšen nos pa ima, sem si mislil, če ji nebeški vonj go-rečega parfuma pomenja vonj po plevah. Najbrže ima poln nos od kuhe, pa se ne ugihla prav. Stopil sem v jedilnico, da bi snel lampco s stene, pa sva se srečala s Tonetom, ki se je na ysa usta rešal in mi pomelikoval, enčes, zdaj pa imaš hudirja namalanega, kaj ti ni sem pravil, kako bo in te svari, da ne nosi lampe domov? Pomignil mi je, naj pustim lampco, kjer je, sam pa vzklikne s strašno začudenim glasom:

"Mary, sem stopi, boš vide-la, kaj je tukaj. Joj, kaj takega pa še nisem videl v Ameriki."

"Kaj bo tam neki, vidva s Jackom sta, kdo drugi pa bo?" Vendar je stopila iz kuhinje in njen pogled je zaplaval po steni, v katero sva s Tonetom takoko verno zijala.

"O, Marička, odkje se je pa ta lampca vzela? Pa se mi zdi, da gori. Pa ne, da bi jo vidva ... ?"

"Midva, midva," naglo pomprime Tona, da bi stvar razjasnil, predno bi se primerilo kaj hudega lampci. "Z Japčkom sva ti jo kupila pri Lesarjevi Micki. Tisto, ki gori, ni morda kak smrdljivec, ampak so ta prave dišave, pristni francoski parfumi, ti rečem. Kaj se ti ne zdi, da res lepo diši?"

Mary je nekaj časa molčala in opazovala lampco, pa jemala vase lepo dišiči vonj. Midva s Tonetom sva obupno čakala na sodbu iz njenih ust. Ali bova z lampco vred obsojena, da se spravimo pri priči iz hiše, ali bo lampca ostala pri hiši, kot del družine.

"Pa je res lučkana," je končno presodila naša Mary. To-

ne je segel z roko preko čela, da si obriše potne srage, meni je pa padel od srca kamen, tolik, da bi mi zdrobil palec na nogi, če bi ga zadel. Še lampca, se mi je zdela, je zagorela z milejšim sijem, ko je zaslišala milostno sodbu gospodnje, ki je dodala: "Šur, kako bom pa imela tam pri peči v tisti sopari kakšen pravdanski nos za take stvari! Zares lep vonj razširja lampca. Tona, taht privij in ugasni jo. Kaj nam bo zdaj opoldne gorela in da bomo prec požgali vse, kar je notri. Prižgali jo bomo le včasih. Kaj se pa spuščata v take špandge, ki ti ni bilo potreba. Ob vse boš, Jack, ki take drage stvari kupuješ, saj vem, da je šlo vse iz tvojega. Ta naš Tona bi mi kaj takega ne kupil. Šur, za krave ni pa nič škoda, ali pa za mašinerijo. Nak, pa kaj bomo zdaj kar zijali v lampo? Vsedita se k mizi, da bosta nekoliko pojedla, saj vem, da sta potrebna. No, ja, sta že pridna in sta zaslužila dobro kosilo."

Bog ga bodi zahvaljen, ker se je vse tako lepo končalo. Lampca bo ostala in midva s Tonetom bova ostala.

Jakob K. Heer:

Berninski kralj

ROMAN S ŠVICARSKEGA POGORJA

Edina ljubezniva misel, ki je kraljevala v šemasti Pijini glavi, je bila popolna vdanost svojemu bratu.

"Kako bi pač mogli pričakovati dobrega od tega sršenastega škrate?" je smeje se odgovoril Marko, ko mu je nekega dne razodela svoje misli. Toda zanemarljivo pa le ni ničesar, kar bi utegnilo koristiti Piji. In uspeh se je začel kazati, ne od dneva do dneva, vendar pa od tedna do tedna, kakor je bil napovedal Marko.

"Pija, krvave podplute, zamodrele lise so skoraj popolnoma obledele in izginile," je radostno vzkliknila Cilgija, "in izkazana rama, to se zdi, da vidi, bo prav tako lepa kot ona druga, ali nisi nič vesela, Pija?"

"Saj sem že naprej vedela, da Paltram to zmore, čemu bi sicer bil kamogaskar, in čemu bi bila morala delati toliko neumnosti?"

Bila je nepopoljšljiva, rjava sršenka.

Župnik Tass je nekajkrat obiskal Pijo in na Cilgijino veselje je zelo zaupal v Paltramovo umetnost. In z njim vsa vas, le redki so vihali nosove. Bilo je, kakor je dejal župnik: "Vsa vas napeto pričakuje, kako se bo izteklo. Doslej je vedno veljalo pravilo, da ostane vsak, ki si zlomi ramo, za vedno pohabljen."

Cilgija je vodila bolnico, ki je nosila roko v široki zanki, že nekaj časa vsak dan na klop pred cerkvico Matere božje. "Zakaj tudi sonce je zdravnik," pe dejal Marko.

Nekega večera pa, ko je spremljala Cilgija Pijo proti domu, je stal Marko kakor po navadi v usnjatem predpasniku med vrati svoje delavnice. Toda ko jo je pozdravil, se mu je bralo z obraza, da ga nekaj

Ali pošljete zaboj
preko morja?

NE POZABITE DETI NOTRI
SIVALNE POTREBSCINE

MI IMAMO VSE POTREBNO

ZA

MOSKO IN ZENSKO

OBLEKO

- živanke
- igle
- sukanec
- gumbe
- vezila
- zaveze
- podlogo

SCHNIT & SON
2025 EUCLID AVE.
PR. 4388

Odperto vsak dan
8:30 do 5:30
v nedeljo do 12:30
v soboto zaprto

DO YOU GET
VITAMINS?

Of course you do. Everybody does. Couldn't live if they didn't. The question is, do you get ENOUGH Vitamins? A great many people do not, and as a result, feel low per-

ONE DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES

A single One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule every day, furnishes the basic daily quantities of the five vitamins whose requirements in human nutrition are known.

Get One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules at your drug store.

MILES LABORATORIES, INC.
Elkhart, Indiana

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Dolje preko Trsta)

(Nadaljevanje s 1 strani)
ne namene. Dobil je dve leti. (No, za Jugoslavijo je to kar malo. Ali je res majhen grešnik ali pa je šlo le za zaplenbo njegovega premoženja). — Knjigovodstvo je vodil pri drugi bivši bančni ravnatelji K. Česen. Tudi temu so prisodili dve leti. Najbrže je bilo treba zapleniti še kako premoženje. Ostali soobtoženci: Bajželj Antonija, Bajželj Janez, Kavčič Avguštin so obsojeni samo na pogojne kazni. Pri vseh teh obsojnih se sliši seveda samo valadni partizanski zvon, nikoli druga plat.

AVTOCENTER. — V Ljubljani so ustanovili državno podjetje z imenom "Avtocenter." Prišli so tja h koritu samo do buri partizani. Sedaj se vidi iz komunističnih listov, da so se v gozdovih veliko naučili. Radi zlorabe državnega premoženja (tako beremo v komunističnih listih) so bili tam obsojeni glavni sodelavci na dolgo vrsto let. Največ je dobil Jože Kraljič. Prisodili so mu 20 let. Sedem drugih je odšlo z manjšimi kaznimi.

PREKUPCEVALEC Z VALUTAMI. — Iz naslednje zgodbe vidimo, da tudi pod Titom črna borza deluje. V "Ljudski pravici" beremo 3. junija, da so bili obsojeni radi prekup-

čevanja z dolarji, lirami in z zlatniki Bahovec Srečko na pet let, Hafner Stane, skladiščnik pri državni trdnici "Gradis", na 4 leta, Polanjkjo Marjan na dve leti in pol, Miller Viktor na eno leto. Baje so kupovali med ljudmi dolarje in zlatnike ter jih prodajali naprej. Za te valute so kupovali v Trstu razne drobne potrebnosti, ki jih ni dobili v Jugoslaviji, zlatni svilene ruče, pletilne igle i. t. d. To so seveda spet prodajali naprej. — Kjer je pomanjkanje, je povsod tudi črna borza. Tega tudi Tito ne bo preprečil in nobene kazni ustavile. Črna borza prepreči samo dobro in urejeno gospodarstvo. Tega pa v Jugoslaviji ni več. Dolar se prodaja v Jugoslaviji na črni borzi po 250 dinarjev.

O, TI DELEGATI! — Z delegati ima Titovina mnogo težav. Odkar so podpržavili vse, kar se je dalo na hitro podržaviti, je dobilo dober partizanski kruh mnogo bivših gozdovnikov. Zvesti partizani so bili plačani za svojo zvestobo komunizmu z lepimi mesti delegatov. Ti so postali naenkrat nasledniki raznih ravnateljev in lastnikov podjetij. Manjka pa jim navadno dvojega. Prvič znanja za vodstvo tistega podjetja. Drugič pa veselja do dela. Hlapci, ki postanejo naen-

krat gospodje, mislijo, da se da živeti od komunističnega navdušenja. Tiskarni v Kranju "Sava" in v Stražišču "Kolektor" sta dobili enega samega delegata. Neki Ivan Novak je zasedel to mesto. Po poročilu "Lj. pr." 20. maja je ta delegat tako komoden, da pride iz Kranja v Stražišče samo enkrat na teden. Toda v njegovi odsotnosti ne sme nihče odpreti pošte. Tako vse stoji cel teden in tiskarna ne more delati. "Kolektor" ne more izvršiti del o pravem času. — Tako partizanski listi sami priznavajo nesposobnost ljudi, ki so jih postavili za njih zasluge na lepa mesta. Ker je bil ta delegat napaden v listu, bo kmalu izginil.

GRMAČEVA BAJTA

(Nadaljevanje s 2 strani)

Bregu ostanem. Nič ne prodam, še kamenčka ne s poti, ne naročja melise, še jagode ne z bezga. Poglej fuksijo. Do ovinka bi gledala za menoj. Ti bi je ne zalil in zvenela bi. Ne morem. Do nocoj se nisem poznal. Mrtvi so v tej bajti živi.

"Tako, tako," reče Ceglar presenečen.

"Ne morem drugače. Bregov je dosti, a samo eden je moj. Razumel boš Ceglar."

Za čas sta še posedela, potlej se je Ceglar vrnil v dolino. Grmač je sedel do mesečine na klopi, ko je bil Breg ves zlat, je Francje na široko odprla vrata. Mesečina je bruhnila v zakajeno kuhinjo.

Potlej je Grmač z veseljem korakom stopil čez prag. Še prej pa je z roko pogladil fuksijo, ki je čakala na roso.

Vrat pa ni zaprl.

Pričakovanje

France Kunstelj,

(Nadaljevanje)

Pri fari je zazvonilo angelovo češčenje. Mati je stresla v lonec žerjavice, pest bršljana in nekaj koscev palice iz velikonočne butare, Cilka pa vzela sklečko z žegnano vodo, in sta šli kadit po vseh prostorih, tudi zunaj hiše in celo v hlev, čeprav je bil prazen, bo pa prihodnje leto kaj živega stalo pri jaslih, sta obedve mislili in prosili novorojenega Boga, da bi trosil vsepovsod svoj bogati blagoslov. Nato sta prižgali luč. Nocoj bo svetila vso noč. Saj je sveti večer. Spomin na večno Luč, ki je prišla na svet in premagala temo. . .

"Ze gresta?" je Cilka spet priložila, ko se ji je zazdelo, da je zunaj nekega neznanca.

Bert Lahr, comedy star of the current Broadway success "Burlesque," says that kitchen grease carelessly thrown down the drain instead of poured into your used fat can is not funny. By salvaging and turning in used fats, you cut down on plumber's bills and get paid substantially by your meat dealer.

LET'S EXPLORE OHIO
State Parks

Scenes at Clevelanng and (right) Piedmont Lakes

Ohio's newest and largest recreational area, dedicated to the use of all its citizens, is the 25 square miles of lakes in the great Muskingum Conservancy District which stretches from Akron on the north, Newark on the west, Marietta on the south to within a few miles of the Ohio River on the east. Fourteen flood-control dams dot the district. Ten of these have created Ohio's new play spots, the Muskingum Lakes with their area of more than 18,000 acres and a total shoreline of 365 miles, twice Ohio's shoreline on Lake Erie. Five of these lakes lie in an almost true north and south line, with the most northern just east of New Philadelphia. These are Atwood, Leesville, Tappan, Clendenning and Piedmont, each with a dam of the same name. They are easy to reach from major highways. Picnic grounds are being located along the highways and in the areas dedicated to the public along the water's edge. Piedmont Lake, on Federal Route 22 near the junction with State Route 8, is the longest of these lakes, stretching for ten miles. Here the Boy Scouts have a land ship as their headquarters and the 4-H Clubs are erecting a summer camp. The Future Farmers have a camp at Leesville, where the new camp of the Ohio Council of Churches for its youth groups will open this summer. Fishing is wonderful in these lakes and one hooks plenty of blue gills, bass, croppies and channel cats. Boats, some with 6 h.p. motors, may be rented. Camping sites are available at all five of these lakes. One-third-acre cabin and cottage sites may be leased for periods of fourteen years from the Muskingum Conservancy District, New Philadelphia, Ohio. There are some cabins already erected and available for rental at Atwood and Leesville.

potalo. Na Žana je venomer mislila. Mati pa na Maksa, saj zdaj bi pa že moral priti, tudi z zadnjim vlakom, ne?

Zunaj je res nekdo stopil na podstenje. In za njim še nekdo. Obe sta pridržali sapo. Kdo prihaja?

Vstopila sta Žan in Kati. "Huuu!" je pihal Žan v premlje roke, pa bolj iz dobre volince, mrzli. Pri nas imamo lje ko iz potrebe. "Mrzli ste vse dni sonce!" Stepal si je ivje, ki se mu je nabralo na krajcih težke kamižole, po kučini in na velikih obrvih. Mrz, mrz. Pravi božič, kakor že zlepa na tak. Ali v hiši je toplo, mati je zakurila v peči, da kar žari. Nocoj mora biti toplo.

"O, takele sta naredili?" se je Kati začudila velikim jaslicam na omari, ki so se bleščale v pisanih lučkah. In Cilka, ki jo je še mati hvalila, kako lepo da je znala vse napraviti, sama ni vedela, kaj naj bi odgovarjala na vse pohvale.

"Maksa čakava," je mati začela pogovor z besedo, ki ji je bila najbolj na srcu. Da, prav za prav ne bo imela pravih praznikov, čene bo Maksa. In letos še celo ne, ko jo bo vse dni skrbelo, kako je z njim.

"Maksa? Je pisal, da pride?" se je Žan začudil. Pa bolj prisiljeno ko zares, zakaj v besedo mu je silila mračna misel, ki se ji ni mogel otepti. Moj Bog, kaj naj pove, kar je zvedel o očetu ondan? O Cilkinem očetu. Pravili so, da ga iščejo žandarji, neke da je bliz kradel. Vsaj Žan je tako slišal. Pa ni še nikomur nič povedal. Še sestro Kati ne. Ko mu je pa tako težko. Zaradi Cilke. O, da bi ne bilo tako, si misli Žan. Da bi bile tiste govorice prazne marnje. . .

Posedli so za peč. Cilka je porinila mizo bliže. Bodo kaj igrali, je dejala, domine, volka vlekli, špano morda, to zna ona najbolje. Seveda, nocoj morajo biti veseli. Pa vsi. Nocoj, ko se bodo marsikaj domenili. Tudi tisto, kako bo potlej s Cilko in Žanom. Za drugo leto namreč, če bo stari pustil.

Mati je bila z mislijo spet pri sinu. "Kaj ga res ne bo?" se je ozirala na uro, ki je že zdavnaj kazala, da je že pozno. "Ti Maks ti! . . ." Glas ji je bil nemiren, skoraj ubit, da so se vsi za hip spogledali. Pred jaslicami je zaprasketala rdeča svečka, pojemal je stenj, dolg plamen je siknil proti bližnji luči. Nocoj bo svetila vso noč. Saj je sveti večer. Spomin na večno Luč, ki je prišla na svet in premagala temo. . .

"Ze gresta?" je Cilka spet priložila, ko se ji je zazdelo, da je zunaj nekega neznanca.

"Da ne pozabim," se je Cilka domislila, da mora po čaj, ki ga je bila popred pripravila. In v tem hipu je bila v kuhinji. Zadišalo je prijetno po sladki pijači in potoci. Seveda, tudi potico sta letos spekli, čeprav se je mati tako protivila, ko je pa moka tako draga in mleko in rozine, moj Boj vendar! Pa naj bo, je dejala navsezadnje, če pride Maks, mu bova vsaj kaj na mizo prinesli.

Vtem se je Cilka nenadoma stresla. Če je prav slišala, je nekaj zaropotalo v veži neke. Kdo bi neki prišel v tej po-

zni uri.

Vežna vrata so v drugo zaskripala. Nekdo se je vanje uprl. Da zdaj je Cilka čisto različno slišala moški glas. Vsa iz sebe je planila v hišo.

"Žan, greš ti odpirat, ne vem, kdo je zunaj?"

"Kdo?" so vsi trije hkrati dvignili glave. Mati je pa še polglasno pridodala: "Maks!" Pa Cilka tega ni razumela. Žan je stopil v vežo. Ko je odklepal vrata, se mu je roka tresla. Sam ni vedel zakaj. Pa takemu fantu, kot je bil!

(Dalje prihodnjič)

—V prvi svetovni vojni so ameriški vojaki prekoračili reko Marno v Franciji in poglani nemško armado na umik 18. julija 1918.

MALI OGLASI

Izredno lepa prilika

Naprodaj sta 2 moderni zidani hiši, ena 6 sob, druga 4 sobe; garaža za 4 avte, lot 50x420. Veliko sadnega drevja. Vprašajte lastnika v hiši zadej na 18700 Shawnee Ave. tel. IV 3877.

—(Jul. 15, 18)

Naprodaj

je trgovina z ženskimi in otroškimi potrebščinami; nahaja se na vzhodni strani mesta v sredi slovenske naselbine. Za več informacij pokličite

Matt F. Intihar

630 E. 222. St.

IV 2644 ali IV 0678

(140)

Stanovanje iščemo

Dobliji bi radi 4 do 5 sob, ker nam je odpovedano. V družini 3 otroci in 3 odrasli. Kdor ima kaj primerne naj pokliče EX 2086.

(138)

Furnezi

Novi furneri za premog, olje ali piln goriko vodo ali paro. Resettling \$15 — čiščenje \$5. Premenjamo stare na olje. Thermostat.

Chester Heating Co.

1193 Addison Rd. — EN 0487

Govorimo slovensko (x)

Znižano za hitro

prodajo

Naprodaj je krasna hiša 7 sob za eno družino, 2 kopanici, na treh lepo urejenih lotih blizu Lake Shore Blvd. in 185. ceste. Avtomatično gretje na plin in goriko vodo, velike sobe, obit fireplace. Kompletno inšulirana, opremljena z zimskimi okni in bakrenimi mrežami. Cena je pod \$20,000 in prodaja jo lastnik sam. Nobe-nega posredovalca. Kogar zanima naj pokliče KE 7524.

(137)

JOHN ZULICH

INSURANCE AGENCY

FRANCES ZULICH, agent

Zavarovalnina vseh vrst za vaše domove, avtomobile in pohoštvo.

IVanhoe 4221

18116 NEFF ROAD

KADAR KUPUJETE ali prodajate, se obrnite za pošteno potrošništvo na

George Kasunic

7510 Lockyear Ave.

HE 8056

Real Estate Broker

(Tues. X)

Dekleta in žene!

Priporočam vam, da si izberete in naročite vašo fino 1947-48 zimsko STERLING suknjo. SUIT ali PUR COAT sedaj direktno iz tovarne po najnižjih cenah v Clevelandu na WILL-CALL.

Ne odlašajte, ker sedaj je najboljša izbira. Prosim, pokličite me, da vam pošljem v tovarno.

BENNO B. LEUSTIG

1034 ADDISON ROAD

ENdicott 3428

all

ENdicott 3930

BELI MENIHI

Povest iz prve polovice XII. stoletja

spisal IVAN ZOREC

Ni se mogel premagati, moral ji je reči to. Spomnil se je namreč njene edine hčere, ki je močno bila v jeziki, dokler je zvitati mati ni vsilila mlademu graščaku na Grumlovu pri Radohovi vasi.

"Prečastiti, grajska hči se ne sme primerjati tlačanski deklini!" ga je užaljeno zavrnila.

"Res je, ne more se!" je pomembno vrnil.

"Sicer pa se le pomirite," je je zadovoljno pokimala, ker ni razumela njegove opombe. "Valpet se ne bo več mušil po vaseh. Že po praznikih pride na grad v službo tlačanka Liza iz vasi tamle doli, ob njej se bo nemara ukrotil in umehčal."

"Ali jo snubi?"

"Kaj bi z njo?" se je smejala. "Kar tako. Vseč mu je. Mislim, da bo tako prav na vse plati."

Patra Lavrencija je pogrelo, odpravil se je. Ob vratih je nesramni ženski še rekel: "Bog vas bo sodil za to in za vse!"

Na dvorišču je opazil Trlepo vo deklo Marijano. "Kaj pa ti tu?" se je začudil.

"Služim."

"Služiš? Kdo ti je dovolil iti s samostanske gosposčine?"

"Zdaj sem že tu, pa je!"

Molče se je obrnil in šel. "Tako torej?" je sklonil sam vase. "Strašna graščakinja nam odvaža tudi že tlačane? Res, samo malopridne, pa vendar: sem ne, pa je! Škoda Marijane, tu se bo čisto zavrgla."

Pred Bečem je srečal gospoda Ambroža in Kopicu. "Kam pa, kam?" se je čudil.

"Na lov, na lov," je gospod Ambrož mencal, ker se je bal, da ga vedečni menih ne bi preveč ovohljaj. "Če bi zvedel, kam grem in po kaj," ga je premikalo, "bi bili vsi križi doli!"

"Saj zdaj ni čas za lov," je pater odmajeval. "Pustite žival na miru, svoj čas ima, pomlad je!"

"Za to, ki jo lovim jaz, je prav zdaj čas," se je norčavi plemič smehljaj.

Pater ga ni razumel, lotil se je Kopicu: "Medved, mrcina, je iz brloga, le dobro ga zagrabi!"

Kopić je ves drhtel, meniha se je bal kakor živega ognja, nobene ni vedel odgovoriti.

Pa patru ni bilo do govoričanja, v Mali Gaber se mu je mudilo.

XI.

Sredi popoldneva je pater Lavrencij res prišel na Trlepovino. Trlep mu je neukljivo skočil naproti in ga odvedel h Katarini.

"Pomagajte," je obupani mož prosil, "pomagajte!"

Ko je pater videl slabično, izmučeno in uvelo telesce trpeče Katarine, se mu je skoraj inako storilo. Potlej ga je popala sveta jeza na trmoglavca Trlepa in mazaške vešče; vendar se je premagal, vpičco bolnice ni rekel nobene žale.

"Ni bilo prav, da si porodnico preveč silil z vinom," je splošno grajal. "Vino ni zdravilo. In sobica je tesna, temna. Okence je premajhno, odpira se menda nikoli ne, saj je na zunanji plati prisuto z žaganjem! Zračni pometaj, ti praviš, peri in čistiti, pa ne boš bolna zlepa!"

"A kako je z menoj?" je Katarino skrbelo.

"Vsi smo v božjih rokah," se je pater izmikal. "Dal ti bom zdravil. Zaupaj in moli. Materi božji se priporoči!"

Zunaj je Trlepa trdo prijel: "Zakaj me nisi klical prej?"

"Ali je hudo?" je ta drhte vprašal; po pravici se ni upal odgovoriti.

"Bojim se, da ji ni več pomoči. Poskusil bom vendarle."

"Molili bomo."

"Da, samo čudež, mislim, bi jo otel."

"Prav, pa čudež."

"Čudeži se ne godijo več, vsaj ne po naši potrebi."

"V cerkvi nam pripovedujete, da se godijo še, samo zmerom kje prav daleč," je trmoglavil. "Naj se godijo tudi pri nas!"

Menih se je nasmehnil in rekel: "Dokler je človek zdrav, ima vse polno želja; ko zbolijo, pogreša samo zdravja in — čudeža."

Trlep je molčal in vzdihoval. "No, ne drži se tako!" ga je pater tolažil. "Človek sem in ne morem vedeti, ali ni božja volja, da bo Katarina še prav zdrava."

Nesrečni mož ga je gledal na vse oči in globoko požiral tolažilne besede.

"In če bo spet za kaj in bo čutila, da ni več sama, jo precej pošlji na očetni dom. Tam naj ostane, dokler si ne opomore."

"Hm, kaj pa jaz?" se je rebril.

"Ali naj bom brez žene?"

"Ne bo te konec, živina!" se je pater delal hudega in srepo gledal zdravega hrusta. "Moli in ne misli zmerom le nase!"

Preden je šel, se je spomnil: "Spotoma sem se zgledal na šumbrgu. Kaj pa počne tam Marijana? Videl sem jo."

Trlep mu je povedal, da jo je spodil in zakaj.

"Prav si storil," ga je pater pohvalil. "Precej sem si mislil, da je malopridnica. Škoda je je vendarle. Pa kako je zašla prav tja?"

"S tovarniki, ki so se tisti dan mudili tu, je najbrž šla," mu je pravil na široko in preudarjal, ali bi mu omenil tudi Lizo. "Če bo Ambrož kaj opravil, bo samostan zvedel tako ali tako," se je premislil in je ni vzel v misel.

XII.

Gospod Ambrož in Kopicu sta prišla že blizu Zagorice, kar ti je Kopicu postal ob groblji kamenja.

"Tu me je lani skoraj pičila kača," je Kopicu moljajal. "Najrajši bi razmetal to kamenje."

"Zdaj te ne bo, nič se ne boj," se mu je Ambrož smehljajal s kovanja. "Kako, da se še nisi oženil?" je čez čas vprašal otročjevega velikana, da bi govorila o čem drugem.

"Saj bi se bil že rad, pa se me je vsaka zbala, češ, da me je preveč."

"Ajdovska deklica bi bila zate."

"Kakova pa je?"

"Močna, velika, da je strah in groza."

"Ne bi se je ustrašil."

"Če se ne bi mogel kamenčkati z mlinskimi kamni, kakor se ona, bi te brdavsnila, da bi odskočil bogve kam."

"Pa vendar se je ne bi bal!" je čedalje bolj junačil.

"In velika ti je, da je joj. Vaš, z eno nogo ti stoji na šumbrgu, z drugo pa na Primskovem, kadar v Temenici pere."

Kopić je molčal, le debelo ga je gledal.

"Kajne, s tako ne bi bilo nič?" se je gospod Ambrož držal na smeh. "No, nič ne maraj, saj je ni več. Živelaj, tačas, ko so po

naših krajih zidali gradove."

"Aha!" se je velikan oddehnil.

"Veš, imela je tudi več bratov. Dva izmed njih sta si obenem zidala grad na Šumbrgu in grad na Kozjeku, kladivo pa sta imela eno samo in si ga podajala s hriba na hrib."

"Tačas bi bil rad živel," je Kopicu vzdihoval; "nemara bi bil tudi jaz zrasel kaj bolj na visoko in na široko, da bi se bil lahko kamenčkal z mlinskimi kamni!"

"Potrpi, Bog ti še zmerom lahko ubere ženo, ki bo zate."

"O, ko bi jo le skoraj!" je še bolj vzdihnil.

"Že vem!" se je gospod Ambrož udaril po čelu. "Zdaj se spominjam, na Primskovem sem videl žensko, ki bi ti prav bila po meri in po teži!"

"Ko bi le res bilo," se je velikan bal, da mu gospod spet pripoveduje pravljico.

"Govoril sem z njo; lahko ti rečem, da je ni kaj manj kakor tebe, močna pa je tako, da se nihče ne upa z njo v zakonski jarem."

"Ali je še mlada?"

"Za nekaj zim je mlajši od tebe, težko jo boš krotil."

Kopić je bil ves pokonci; najrajši bi se bil obrnil in zadržal na Primskovo.

James Bruce, ki nam ga predstavlja gornja slika, je bil imenovan poslanikom za Argentino, ki bo nadomestil George Messersmitha. Bruce je prvi neprofesionalni diplomat, ki je bil poslan v zadnjih 17 letih v Argentino.

Ferenc Nagy, Jr., sin bivšega ogrskega premierja. Mladi Nagy je bil ogrski atašej v Washingtonu. Zdaj je prišel tudi oče za njim v Ameriko. Oba bosta z drugimi skušala organizirati demokratsko vlado Ogrske v tujini.

Charlie, šimpanz, ki nastopa v filmu, si med odmorom prav rad privoščijo porčijo "malted milk" v svojem Hollywood studiju. On lahko pospravi več tega mleka kot kateri koli drugi izmed osebja.

"Uskočila je svibenski gosposčini, zdaj je stiška tlačanka," je gospod Ambrož poredno mežikal; "moral bi pač prositi Trlepa in stiškega opata, da ti dovolijo ženitev."

Kopić se je ustrašil. Nak, rajši sam, kakor menihi pred oči...

"Zakaj pa je uskočila?" je vprašal, da se ne bi videlo, kako se je ustrašil.

"Ubila je grajskega birača, ker jo je moral na tlako."

"O-o-o!" se je Kopicu čudil, velikanka mu je bila vseč. "Ne boji se, udariti zna — res, ta bi bila zame!"

"Vendar ni brdavsasta in zagovedna," mu je gospod Ambrož božal srce, "krotka je, prijazna in — da boš vedel — tudi lepa, prav vsečna." Nalašč se je nekoliko lagal.

Ljubezen, nemila, daljna in neutolažena, je razganjala silnega velikana. Siromak je molče poniglavlil, pod pazduho tiščal soro, kakor bi bila le preperel natič, in vzdihoval.

Gospod Ambrož bi mu bil še dalje božal srce, pa sta že prišla blizu Sel, pripraviti se je bilo treba.

Ni se še dobro zmračilo, ko je pod Selj zavil v goščo in rignil Kopicu, naj se skrije tudi on.

"Koga se bojite?" je velikan

poprijel soro in se ozrl. "Kar pokažite mi ga!"

"Saj se ne bojim, le oddehnil bi se rad, preden pojdeva na grad."

"Na grad?" se je oni skoraj ustrašil; grad je grad, vsakdo se ga boji, nihče ga ne zmore.

Gospod Ambrož se ni hotel povedati kar naravnost, zakaj sta prišla tako daljo, velikan bi se mu v svoji preproščini utegnil še upreti.

"Ali imaš še na umu, kaj ti je gospodar ukazal včeraj?" ga je previdno vprašal.

Baš mu je hotel zabičiti, naj brez potrebe na ubija, če bi s kom prišlo do poboja, pa je pod vasjo na pomagaj jeknil ženski glas.

"Pomagajva!" je brž zasukal konja. "Hitro, hitro!"

Dobra dva lučaja od onod je tudi Primož tekel na pomagaj in vpil:

"Jehhata, kaj ji hočete? Ali je ne poznate? Jehhata, saj je Liza!"

Liza se je po domače otepala dveh grajskih hlapcev in po babje vresčala.

"Brž zvežita, na konja jo vžita!" ju je valpet priganjal.

"In na grad!"

Nekje se je zakasnil in zdaj

—AND THE WORST IS YET TO COME—
—in najhujše šele pride

NEW BREED SLED DOGS AT SHOW

Perry Greene, world-famous woodsman from Maine, is the only breeder of the Chinook, a new breed of sled dog for service in the northland snow country. Greene's Chinooks have established world's records for speed and endurance in long runs across the state of Maine.

Greene is to be one of the star attractions on the entertainment program at the Cleveland Outdoor Sports Show to be held at Cleveland's 80,000-seat municipal stadium, September 10 through 19, and his huge exhibit of dogs and equipment will show the mid-west for the first time some of the reasons why Greene has merited a major feature in the Saturday Evening Post.

The Cleveland Outdoor Sports Show, a complete sports exposition for sportsmen and by sportsmen, under the direction of Pat Patterson, Ohio's best known sports broadcaster, will bring into one location the most complete collection of exhibits and entertainment events ever offered the public.

spotoma nameril na Lizo. Sam pogledal jo je, pa ga je prijel tak cepetec, da je hlapcema ukazal, naj mu jo spravita na grad; saj gospodo ni doma, gospa pa se ne meni za take stvari.

"Jehhata, ljudje, pomagajte!" je Primož kričal, kar je mogel.

Pa sta pridirjala gospod Ambrož in Kopicu.

"Preženi jih!" je gospod Ambrož ukazal. "Dekle pa brž predme posadi na konja!"

Kopić je zarjul in z dvignjeno soro planil naprej.

(Dalje prihodnjič)

Kupujte Victory bonde!

Prince Nawal Ibn Abdul Aziz iz Saudi Arabije je bil gost dijakov Bayside višje šole v New Yorku. Ogledal si je vse razrede hoteti videti, kako izgledajo ameriške šole. George Brew, dijak na tej šoli, uči arabskega princa, kako prijeti v roke bat za igranje žoge.

AL ULLE
PLUMBING & HEATING CO.

Kopalne banje, closets, sesalke za globoke in plitke vodnjake, za kleti ter circular sesalke, boilerji, avtomatični plinski grelci.

15601 Waterloo Rd.

KE 7248

Vse potrebščine za grelni in monterke naprave.

Za najboljšo delo in zmerne cene
pokličite MALZ

za vaš radio, pralnik in druge pripomočke za točno popravilo. Vse delo garantirano.

Pokličite ENdicott 4808

pridemo zastoj iskat in pripeljemo na dom

MALZ ELECTRIC

6902 St. Clair Ave.

EN 4808

K. S. K. JEDNOTA

★★★★★

POSOJUJE DENAR

članom in nečlanom

na zemljišča in posestva

po 4% obresti

brez kake provizije

ali bonusa

★★★★★

Posojila so napravljena na tak način, da se na glavnicu odplačuje v mesečnih obrokih.

Za pojasnila in informacije pišite na:

GLAVNI URAD K. S. K. JEDNOTE

351-53 NORTH CHICAGO STREET

JOLIET, ILLINOIS

Fire-Smoke Sale!

ALL FURNITURE
STOCK DRASTICALLY
REDUCED!

Factory Distributors

3503 St. Clair Ave. HE 6811